

HE ilmastolain muuttamisesta

(HE 239/2022 vp)

Perustuslakivaliokunta 17.11.2022

Asiantuntija Karin Cederlöf, ympäristöministeriö

Kunnan ilmastosuunnitelma

- Ilmastolakiin lisätään uusi pykälä (14 a §), jossa asetetaan kunnalle velvoite laatia ilmastosuunnitelma
- Velvoitteen sisältö:
 - Koskee kaikkia kuntia – vähimmäisvaatimukset
 - Laadittava tai päivitettävä vähintään kerran valtuustokaudessa (suunnitelman hyväksyy valtuusto)
 - Suunnitelman sisältövaatimukset: päästövähennystavoite, toimet, tiedot päästökehityksestä ja tiedot seurannasta
 - Kunta voi laatia suunnitelman yhdessä alueen muiden kuntien kanssa
- Rahoitus kunnille valtionavustuksina

Muutoksenhakusääntely

- Ilmastopolitiikan suunnitelmia koskevien valtioneuvoston päätösten muutoksenhausta lisätään nimenomainen säännös ilmastolakiin
 - Muutosta valtioneuvoston päätöksiin haetaan korkeimmalta hallinto-oikeudelta
 - Tarkoituksena lisätä lain selkeyttä sekä parantaa vaikutusmahdollisuuksia ympäristöä koskevaan päätöksentekoon
 - Taustalla myös kansainvälinen kehitys
- Kunnan ilmastosuunnitelman muutoksenhaun osalta viittaus kuntalakiin (kunnallisvalitus)

Valtiosääntöoikeudellinen arvio

- Esitys liittyy pitkälti perustuslain 20 §:ssä tarkoitetun ympäristöperusoikeuden turvaamiseen
 - Erityisen vahva tulevien sukupolvien oikeuksien näkökulma
 - Julkisen vallan ympäristöä koskevan toimintavelvoite
- Ilmastolakiin ehdotettava muutoksenhakusäntely edistäisi perustuslain 21 §:n 1 momentin oikeusturvaa koskevaa säntelyä
 - Esityksessä määritetään valitusoikeutetut tahot. Valitusoikeus annettaisiin mm. sille, jonka oikeutta, velvollisuutta tai etua ilmastonmuutoksen tai sen hillitsemisen vaikutukset tai siihen sopeutuminen voivat erityisellä tavalla koskea.
 - Voimassa olevan ilmastolain osalta on epäselvää, kuka tai mikä taho voisi olla asianosainen ja milloin ilmastopolitiikan suunnitelmaa koskeva valtioneuvoston hyväksymispäätös voisi olla lainvastainen
 - Laaja valitusoikeutettujen joukko kuntien ilmastosuunnitelmiin – perusteltua ottaen huomioon paikallisuus sekä mahdolliset vaikutukset kuntalaisten elämään.

Valtiosääntöoikeudellinen arvio

- Perustuslain 6 §:n yhdenvertaisuussäännöksen kannalta merkityksellistä on se, kavennettaisiinko esityksessä valitusoikeutettujen piiriä vai laajennettaisiinko sitä
 - Yleislain eli HOLin asianosaismääritelmään verrattuna ilmastolaissa määriteltäisiin valitusoikeutettujen piiri yksityiskohtaisemmin
 - Ehdotettavassa valitusoikeutettuja koskevassa sääntelyssä ei asetettaisi henkilöitä eri asemaan perustuslain yhdenvertaisuussäännöksessä tarkoitettujen syiden perusteella
- Ehdotettava sääntely olisi merkityksellinen saamelaisten oikeuksien edistämisen kannalta erityisesti muutoksenhakua koskevan säännösehdotuksen osalta
 - Valitusoikeus säätäminen saamelaiskäräjille ja kolttien kyläkokoukselle
- Esityksessä on kunnioitettu kunnallisen itsehallinnon lähtökohtia
 - kunta asettaa itseoman ilmastotavoitteensa ja omat toimenpiteensä, suunnitelman hyväksyy valtuusto

Kiitos!

